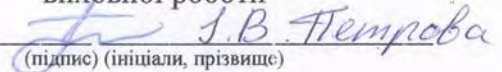

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
виховної роботи

(підпис) (ініціали, прізвище)

« 28 » серпень 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК.01.02 ІСТОРІЯ КЕРАМІКИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

освітня програма: Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)

спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

тип дисципліни: обов'язкова

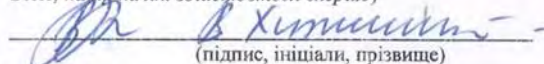
мова викладання: українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми (для акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)

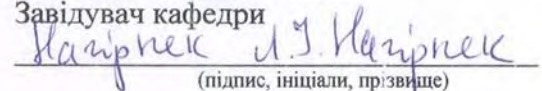
АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих ОПП та ОПП, набір на які здійснюється еперше)

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

26.08.2025 № 1
Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія кераміки» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 25 с.

Розробник: Хижинський В. В., доцент кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури і металу.

Робочу програму перевірено

Декан факультету

(підпис)

Дяченко А. В.

(ініціали, прізвище)

« 28 » серпня 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної комісії факультету ДПМ

Протокол від «8» вересня 2025 року № 1

Голова НМР

(підпис)

Костюкова В. М.

(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Електронна адреса	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки
Модулів – 5	Освітня програма: «Декоративно-прикладне мистецтво»	3-й
Змістових модулів – 5		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		5-6-й
Загальна кількість годин – 210		Лекції (години)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, 4 самостійної роботи студента – 2, 4		70 год.
	Практичні, семінарські 32год.	
	Лабораторні	
	0 - год.	
	Самостійна робота 108 год.	
	Індивідуальні завдання:	
	0-год.	
	Вид контролю:	
	Диф. залік, екзамен	

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Історія кераміки» для здобувачів освіти ОПШ «Пластичні мистецтва (Художня кераміка, Художній метал, Художнє дерево та декоративна скульптура)» є професійна підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва. Дисципліна спрямована на ознайомлення з історією розвитку художньої кераміки, особливостями формування та характерними ознаками стилів і напрямків української та світової кераміки, а також із творчістю визначних художників цього напрямку.

Важливими аспектами є формування навичок збору і аналізу інформації з історико-культурних джерел та розвиток умінь застосовувати теоретичні знання у навчальному процесі й творчій діяльності.

Здобувачі освіти ознайомляться з історією розвитку художньої кераміки, особливостями формування та характерними ознаками стилів і напрямків української та світової кераміки, визначними художниками та їх творчістю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати основні етапи та тенденції розвитку української і світової кераміки, розуміти характерні ознаки мистецьких стилів і напрямків в художній кераміці, а також усвідомлювати художні особливості кераміки різних історичних періодів і регіонів.

Здобувач має орієнтуватися в технологічних аспектах виготовлення керамічних творів і знати матеріали, які використовуються в цьому процесі. Крім того, важливо знати основні твори художньої кераміки досліджених періодів і творчість провідних українських та світових художників, які зробили значний внесок у розвиток цього виду мистецтва.

2.2. Заплановані результати вивчення модулів навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових (спеціальних) компетентностей:

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Основи композиції
2.	Кольорознавство
3.	Проектування за фахом
4.	Історія зарубіжного мистецтва і архітектури
5.	Орнамент і стиль
6.	Історія українського мистецтва і архітектури

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- основні етапи і тенденції розвитку української та світової кераміки;
- характерні ознаки мистецьких стилів та напрямків в художній кераміці;
- художні особливості кераміки різних періодів та регіонів;
- технологічні аспекти виготовлення керамічних творів та матеріали, що використовуються для цього.
- основні твори художньої кераміки вивчених періодів;
- творчість провідних українських та світових художників;

Вміти:

- шукати, систематизувати, аналізувати та узагальнювати наукову інформацію в різних джерельних базах;
- користуватись сучасними методами мистецтвознавчого дослідження з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій;
- виконувати художньо-композиційний аналіз творів мистецтва;
- здійснювати порівняльний аналіз художніх явищ із їхнім внеском до скарбниці світової культури;
- використовувати набуті знання для подальшого навчального процесу та професійної діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни
5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
V семестр						
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.						
Тема 1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.3. Кераміка доби Київської Русі.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.	4	-	2	-	-	2
Разом за модулем 1	16	6	2	-	-	8
Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.						
Тема 2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX – XXI ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художньої кераміки України другої половини XX – XXI ст.	8	2	2	-	-	4
Разом за модулем 2	44	14	8	-	-	22
Усього годин за семестр	60	20	10	-	-	30
Вид контролю: Диф. Залік						
VI семестр						

Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.						
Тема 3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія).	4	2	-	-	-	2
Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту.	8	2	2	-	-	4
Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Крито-Мікенська культура.	8	2	2	-	-	4
Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі).	12	4	2	-	-	6
Тема 3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії.	8	4	-	-	-	4
Разом за модулем 3	40	14	6	-	-	20
Модуль 4. Кераміка Сходу.						
Тема 4.1. Кераміка Японії.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.2. Кераміка Кореї.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.3. Кераміка Китаю.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.).	6	2	-	-	-	4
Разом за модулем 4	42	14	6	-	-	22
Модуль 5. Кераміка Західної Європи XV – XXI ст.						
Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.).	12	4	2	-	-	6
Тема 5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст.	10	2	2	-	-	6
Тема 5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст.	10	2	2	-	-	6
Тема 5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст.	12	4	2	-	-	6
Тема 5.5. Кераміка західної Європи XX ст.	14	6	2	-	-	6
Тема 5.6. Кераміка західної Європи XXI ст.	10	4	-	-	-	6
Разом за модулем 5	68	22	10	-	-	36
Усього годин за семестр	150	50	22	-	-	78
Усього годин за рік	210	70	32	-	-	108

Загальний обсяг 210 год.¹, в тому числі:

Лекції – 70 год.

Практичні – 32 год.

Семінари – 0 год.

Самостійна робота - 108 год.

¹ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно з навчальним планом.

5.2 Теми лекцій

V семестр

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	<p>1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури. У неоліті (VI–IV тис. до н.е.) на території України виникає перша кераміка, створена для зберігання їжі та води. Вироби мали прості форми та орнаменти, нанесені гребінцем, паличкою або мотузкою. Основною технікою виготовлення була ручна ліпка, що характеризувалася застосуванням місцевої глини. Кераміка Трипільської культури (V–III тис. до н.е.) вирізняється складними геометричними орнаментами, нанесеними фарбою чи гравіюванням. Часто використовували червоний, чорний і білий кольори, що символізували космогонічні уявлення. Форми виробів варіювалися від кухонного посуду до культових зооморфних і антропоморфних статуеток. перші вироби з глини: проста ліпка, геометричний орнамент, функціональний посуд, складні геометричні орнаменти, червоний, чорний, білий кольори; культові статуетки.</p>	2
2	<p>1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я. Кераміка скіфів і сарматів (VII–III ст. до н.е.) була функціональною та мала прості форми, часто без орнаменту. У античних містах Причорномор'я (Ольвія, Херсонес, Пантікапей) виробляли чорнолаковий посуд та амфори для зберігання вина й олії, оздоблені міфологічними сценами. Характерною є висока якість випалу і застосування гончарного круга. утилітарні вироби, амфори, чорнолаковий посуд; висока якість випалу.</p>	2
3	<p>1.3. Кераміка доби Київської Русі. Кераміка Київської Русі (IX–XIII ст.) включала гончарні вироби для побутових і будівельних потреб. Характерними є прості горщики, миски, амфори з рослинними й геометричними орнаментами. У будівництві широко використовувалась архітектурна кераміка, зокрема плінфа та глазуровані плитки. гончарні горщики, плінфа, глазуровані плитки; декоративні орнаменти.</p>	2
4	<p>2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст. Цей період характеризується відродженням гончарних традицій після монгольської навали. Вироби набувають більше регіональних рис, зокрема яскравих рослинних орнаментів. З'являються кахлі для оздоблення печей із сюжетними зображеннями. Відновлення гончарства; регіональні стилі, кахлі з сюжетними мотивами.</p>	2
5	<p>2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст. Визначальними для цього періоду є появи барокових форм у кераміці та використання поліхромної глазури. Посуд і плитки набувають декоративного характеру, активно використовуються в архітектурі. Особливого розвитку досягає кахлярство на Західній Україні. Барокові форми, поліхромна глазур; розвиток кахлярства.</p>	2
6	<p>2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки. Народна кераміка цього періоду включала вироби побутового та декоративного призначення, створені у відомих осередках, таких як Опішня,</p>	2

	Косів, Гавареччина. Техніки включали розпис кольоровими ангобами, полив'яні оздоби та гравірування. Кераміка зберігала локальні особливості, відображаючи побут і традиції регіонів. Осередки (Опішня, Косів, Гавареччина); ангоби, полив'яні техніки, локальні традиції.	
7	2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст. Заводи з виробництва порцеляни і фаянсу (наприклад, Баранівський, Коростенський) почали діяти наприкінці XVIII ст. Їх продукція включала як масовий посуд, так і ексклюзивні декоративні вироби з розписом. Орнаменти часто були стилізованими під європейські тренди того часу. Заводи (Баранівка, Коростень); посуд, декор, європейський вплив.	2
8	2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст. У XX ст. кераміка активно застосовувалась в архітектурі для оздоблення фасадів, інтер'єрів та монументальних об'єктів. Особливого поширення набула майоліка, теракота та керамічні мозаїки, зокрема в громадських і культових спорудах. Промислові заводи продовжували виробляти побутовий і декоративний посуд, адаптуючи дизайн до радянських і міжнародних тенденцій. Значну увагу приділяли сувенірній продукції, часто з народними мотивами. Майоліка, мозаїка, теракота; оздоблення громадських будівель. Масове виробництво, сувенірна продукція, народні мотиви.	2
9	2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX ст. – XXI ст. Професійна художня кераміка розвивалась у напрямках експериментального дизайну, модерну та авангардних форм. Митці, як-от Тарас Левків, Неллі Ісупова, Ольга Безпалків створювали унікальні твори, поєднуючи традиційні техніки з новаторськими підходами. Кераміка XXI століття вирізняється індивідуальним авторським стилем, інтеграцією цифрових технологій та інноваційних матеріалів. Сучасні художники активно працюють з концептуальними формами, створюючи роботи для галерей і міжнародних виставок. Авангард, експериментальні техніки, авторські роботи, інновації, цифрові технології, концептуальні форми.	2
10	2.7. Виставки, пленери, симпозіуми художньої кераміки України другої половини XX - XXI ст. Починаючи з другої половини XX ст., в Україні регулярно проводяться пленери, симпозіуми й виставки, які стають платформами для обміну досвідом та демонстрації сучасних досягнень у художній кераміці. Серед найвідоміших – Опішнянські симпозіуми та міжнародні виставки, які популяризують українське керамічне мистецтво у світі. Регулярні заходи в Україні; популяризація кераміки, міжнародна співпраця.	2
	Разом за V семестр	20

VI семестр

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія).	2

	Шумери створили перші високотехнологічні гончарні вироби, використовуючи гончарний круг і випал у печах. Їх кераміка відзначалася функціональністю, простими формами й багатим орнаментом. Ассирійська кераміка, натомість, зосереджувалась на архітектурному декорі, зокрема глазурованих плитках із рельєфними зображеннями. Зародження технологій, функціональність, орнамент.	
2	3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту. Єгипетська кераміка служила як для побуту, так і для ритуалів, зокрема для зберігання олії, вина та зерна. Важливою особливістю були кольорові покриття (блакитні, зелені) на основі фаянсу, які символізували родючість і вічність. Декоративні мотиви часто включали зображення лотосів, журавлів та риб. Символізм кольорів, декоративні мотиви.	2
3	3.3. Кераміка Егейського Світу. Кріто-Мікенська культура. Кераміка Крита та Мікен вирізнялася елегантними формами і деталізованими рослинними та морськими орнаментами. Для Крита характерні вази з восьминогами, дельфінами й морськими зірками. У Мікенах переважали більш геометричні та воєнні мотиви. Морські та геометричні орнаменти.	2
4	3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі). Грецький вазопис пройшов кілька етапів розвитку: геометричний стиль із простими орнаментами (IX–VIII ст. до н.е.), чорнофігурний із контрастними силуетами на червоному фоні (VII–VI ст. до н.е.), та червонофігурний, що дозволяв деталізувати зображення завдяки вишкрябуванню (V–IV ст. до н.е.). Вазопис відображав міфологічні, релігійні й повсякденні сцени. функціональні й декоративні вироби. Розвиток вазопису (геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі).	4
5	3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії. Римляни використовували кераміку як у побуті (теракотовий посуд, амфори), так і в архітектурі (керамічні плити, мозаїки). У Візантії кераміка набула декоративного характеру: розвинулась техніка нанесення кольорових глазурей із християнськими символами та геометричними орнаментами. Рим: амфори, теракотові вироби, архітектурна кераміка. Візантія: кольорові глазурі, християнські символи.	4
6	4.1. Кераміка Японії. Японська кераміка має багатовікові традиції, включаючи техніки раку, шіно та карацу. Керамічні вироби відзначаються мінімалізмом форм і природністю декору. Особливою популярністю користувались чайні чаші, що стали частиною естетики чайної церемонії. Техніки раку, шіно, карацу, простота форм. Чайні чаші як частина естетики чайної церемонії.	4
7	4.2. Кераміка Кореї. Корейська кераміка відома за період Чосон, коли виготовляли вироби з порцеляни та фаянсу, прикрашені синьо-зеленими розписами. Характерними є елегантні форми, які підкреслюють природну красу матеріалів, та інкрустація білою та чорною глиною. Білопорцеляновий фаянс, інкрустація білою і чорною глиною. Лаконічні форми, символізм природи.	4
8	4.3. Кераміка Китаю.	4

	<p>Китайці досягли вершини у виробництві порцеляни, зокрема біло-синьої та селадонної. Вироби вирізняються витонченістю форм і високою якістю глазури. Важливим періодом є династія Мін, коли створювали розкішний посуд із розписами.</p> <p>Селадон, біло-синя порцеляна.</p> <p>Тонкі форми, розкішний розпис доби Мін.</p>	
9	<p>4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.).</p> <p>Кераміка Туреччини доби Османської імперії (Ізник, Кютахья) характеризується використанням яскравих кольорів: синього, зеленого, червоного. Орнаменти часто включали квіткові мотиви (тюльпани, троянди), геометрію та каліграфію.</p> <p>Ізникська й кютахьянська кераміка з яскравими кольорами.</p> <p>Квіткові мотиви, каліграфія, геометрія.</p>	2
10	<p>5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.).</p> <p>Італійська майоліка – кераміка з багатобарвними глазурованими покриттями. Основними центрами були Урбіно, Фаенца та Дерута, де створювали декоративні тарелі з міфологічними й біблійними сюжетами. Багатобарвні глазуровані вироби, центри Урбіно, Фаенца, Дерута. Сюжети на тему міфології й Біблії.</p>	4
11	<p>5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст.</p> <p>Французький фаянс відзначався багатим декоративним оздобленням, зокрема реалістичними квітковими і рослинними мотивами. Бернар Паліссі відомий своїми «рустичними» виробами у вигляді рельєфних натуралістичних сцен.</p> <p>Декоративні вироби з реалістичними мотивами.</p> <p>«Рустичні» форми Бернара Паліссі.</p>	2
12	<p>5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст.</p> <p>Фаянс Делфта вирізнявся біло-блакитними розписами, стилізованими під китайську порцеляну. Основною тематикою були пейзажі, побутові сцени та декоративні візерунки.</p> <p>Біло-блакитний фаянс Делфта, стилізований під китайську порцеляну.</p> <p>Декоративні пейзажі, побутові сцени.</p>	2
13	<p>5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст.</p> <p>Німецька та австрійська кераміка, зокрема Мейссен, стала піонером європейської порцеляни. Англійські виробники (Wedgwood, Spode) створювали тонкий фаянс і порцеляну з декоративними мотивами, популярними в аристократичних колах. Мейссен: перша європейська порцеляна.</p> <p>Wedgwood і Spode: високоякісні декоративні вироби.</p>	4
14	<p>5.5. Кераміка західної Європи XX ст. У XX ст.</p> <p>Європейська кераміка розвивалась у напрямках модерну, ар-деко й функціоналізму. Акцент був зроблений на інноваціях у дизайні та технологіях виробництва.</p> <p>Розвиток модерну, ар-деко, функціоналізму.</p> <p>Інновації в дизайні та технологіях.</p>	6
15	<p>5.6. Кераміка західної Європи XXI ст.</p> <p>Сучасна європейська кераміка характеризується експериментальними формами та матеріалами. Регулярно проводяться виставки, пленери,</p>	4

	конкурси, які стають платформою для творчого обміну й просування нових ідей. Експерименти з формами та матеріалами. Активна виставкова й пленерна діяльність.	
	Разом за VI семестр	50
	Разом за рік	70

5.3. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять - не передбачено програмою дисципліни

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.		
1	Тема 1. 4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.		
2	Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
3	Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
4	Тема 2.6. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
5	Тема 2.7. Професійна художня кераміка України другої половини XX ст. – початку XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
	Усього годин за семестр	10
Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.		
6	Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
7	Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Кріто-Мікенська культура. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
8	Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 4. Кераміка Сходу.		
9	Тема 4.1. Кераміка Японії. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2

10	Тема 4.2. Кераміка Кореї. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
11	Тема 4.3. Кераміка Китаю. Замальовка-копія графічними матеріалами виробу на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 5. Західної Європи.		
12	Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
13	Тема 5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
14	Тема 5.4. Голандський фаянс XVII – XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
15	Тема 5.5. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
16	Тема 5.7. Кераміка західної Європи XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
	Усього годин за семестр	22
	Усього годин за рік	32

5.5. Самостійна робота²

№ з/п	Назва теми	К-ть Год.	Вид контролю
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.			
1	Тема 1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
2	Тема 1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
3	Тема 1.3. Кераміка доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
4	Тема 1.4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі. Презентація (16-20 слайдів)	2	Презентація

² Самостійна робота включає години: підготовки до аудиторних занять (лекцій, практичних); опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях; розрахункових (розрахунково-графічних) робіт; індивідуального науково-дослідного завдання; підготовки до контрольних заходів, їх складання студентами заочної форми навчання.

Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.			
5	Тема 2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
6	Тема 2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
7	Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки. Презентація (16-20 слайдів)	3	Презентація
8	Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст. Презентація (16-20 слайдів)	3	Презентація
9	Тема 2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
10	Тема 2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX – XXI ст. Презентація (16-20 слайдів)	3	Презентація
11	Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художньої кераміки України другої половини XX – XXI ст. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
	Усього годин за семестр	30	Диф. залік
Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.			
12	Тема 3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	2	Демонстрація виконаного матеріалу
13	Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
14	Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Крито-Мікенська культура. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
15	Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі). Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
16	Тема 3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
Модуль 4. Кераміка Сходу.			

17	Тема 4.1. Кераміка Японії. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
18	Тема 4.2. Кераміка Кореї. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
19	Тема 4.3. Кераміка Китаю. Презентація (16-20 слайдів)	4	Презентація
20	Тема 4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
Модуль 5. Кераміка Західної Європи.			
21	Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.). Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
22	Тема 5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст. Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
23	Тема 5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст. Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
24	Тема 5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст. Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
25	Тема 5.5. Кераміка західної Європи XX ст. Презентація (16-20 слайдів)	6	Презентація
26	Тема 5.6. Кераміка західної Європи XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (A4 формат)	6	Демонстрація виконаного матеріалу
	Усього годин за семестр	78	залік
	Усього годин за рік	108	залік

5.6 Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачено

6. Методи діагностики знань

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача;

самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань (замальовок, презентацій)	До 4 балів за одне завдання, максимум - 40 балів
Перевірка виконання самостійної роботи	До 2 балів за одне завдання, максимум - 20 балів
Диф. Залік, екзамен	максимум - 40 балів
Всього	100
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 7 балів)

Форма проведення модульного контролю — демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю — презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт, диференційований залік, екзамен

8. Критерії оцінювання результатів навчання

«Відмінно» – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки.

«Добре» – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його

щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

«Задовільно» – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.

«Незадовільно» – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

8.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконанні завдання
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.	
Тема 1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1. 3. Кераміка доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1. 4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат) Презентація (16-20 слайдів)	6
Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.	
Тема 2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6

Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Тема 2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX – XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художньої кераміки України другої половини XX – XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Разом за семестр	60
Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.	
Тема 3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Крито-Мікенська культура. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 4. Кераміка Сходу	
Тема 4.1. Кераміка Японії. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 4.2. Кераміка Кореї. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 4.3. Кераміка Китаю. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 5. Кераміка Західної Європи	

Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 5.5. Кераміка західної Європи ХХ ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 5.6. Кераміка західної Європи ХХІ ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Разом за семестр	60

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія кераміки» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю ВЗ «Декоративне мистецтво та ремесла». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 25 с.

1. Слайди, презентації

2. Проектор.
3. Демонстраційний дидактичний матеріал
4. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, відео про роботу професійних художників.

10. Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992.
2. Голубець О. Львівська кераміка. К. : Наук. думка, 1991. 120 с.
3. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів : Академічний експрес, 2001. 146 с.
4. Історія українського мистецтва : у 6 т. / АН України. Гол. редакція української радянської енциклопедії. К. : УРЕ, 1964 – 1967.
  - а. Т. 5 : Радянське мистецтво 1941–1967 років. 1967. 452 с.
5. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». К. : Либідь, 2005. 280 с. : іл.
6. Лащук Ю. П. Гуцульська кераміка. К. : Мистецтво, 1956. 82 с.
7. Лащук Ю. П. Львівська кераміка : альбом. Львів : Каменяр, 1970. 120 с., іл.
8. Матейко К. І. Народна кераміка західних областей Української РСР. К. : Мистецтво, 1959. 124 с.
9. Пошивайло О. М. Ілюстрований словник народної гончарської термінології Лівобережної України (Гетьманщина). Опішне, 1993.
10. Тарас Левків: Кераміка, графіка, інтарсія : альбом: [автор-упор. О. Голубець]. Львів : Гердан, 2007. 38 с.
11. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України. К. : Либідь, 1992.
12. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: 200 імен : альбом-каталог. К. : Атлант ЮЕМСі, 2002. 511 с., іл.
13. Чегусова З. А. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації. / голов. ред. Г. Скрипник; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ : ArtHuss, 2024. 560 с.
14. Школьна О. В. Фарфор – фаянс України ХХ століття: інфраструктура галузі, промислова та економічна політика, організаційно-творчі процеси : [у 2 кн.]. К. : Інтертехнологія, 2011. Кн. 1. 400 с., іл.
15. Шмагало Р. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с., іл.
16. Щербак В. А. Сучасна українська майоліка. К. : Наук. думка, 1974. 190 с., іл.

Допоміжна

1. Голубець О. Тарас Драган. *Альманах 95 – 96 : Мистецький наук.-поп. ілюстр. щорічник*. Львів : Львівська академія мистецтв, 1997. С. 38–39.
2. Жук А. К. Сучасне українське декоративно-прикладне мистецтво. *Українське мистецтвознавство*. 1968. Вип. 2. С. 112 – 123.
3. Лашук Ю. П. Кераміка. *Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва*. Львів : Каменярь, 1969. С. 123 – 130.

11. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
2. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

12. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми з дисципліни «Історія кераміки»,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми «Пластичні мистецтва (Художня кераміка, Художній метал, Художнє дерево та декоративна скульптура)» першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Хижинським Володимиром Вікторовичем

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	Нагірняк	Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Випускова кафедра – художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	Нагірняк	

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки